

Arttu Törmänen asuu Posion Pernussa. Hänen johtamansa kärkiryhmä sai Lapin sodassa ensimmäisenä kosketuksen venäläisiin Jäämerentiellä Ivalojoen mutkassa Ivalon keskustan eteläpuolella.

Ote Leevi Mikkolan kirjasta "Lapin polttajan kintereillä" sivulta 165.

Jatkoimme pohjoiseen. Pyöränrattaat vonkuivat ja pienet kivenmukurat ropisivat pitkässä Magneettimäen myötäisessä. Iltapimeässä saavuimme Törmäsenkylään Ivalojoen varrelle. Leirydyttiin. Tuossa vaiheessa olimme prikaatin hännillä. Samana marraskuun 5. päivänä oli joukkomme (JP3 ja JP4) ottanut haltuun Ivalon keskustan. Mutta jo huomattavasti aikaisemmin kärjessä edenneet olivat joutuneet polkaisemaan jarrut päälle Törmäsen kylän pohjoisreunan Ivalojoen mutkan tienoilla, johon Kerttuoja laskee vetensä.

Vaikka Kaunispäältä oli kiirehditty ripeästi kohti Ivaloa, oli kärjelle tullut pysähtymiskäskey. Korpraali Arttu Törmänen JP3 1komppaniasta kertoo tuolloisista tapahtumista seuraavaa:

"Ivalon keskustan eteläpuolelle määriteltyä demargaatiolinjaa emme saaneet ylittää. Jäimme siihen odottamaan venäläisiä Petsamon suunnalta."

Kun etenemiskäskey 5.11. tuli, olin ryhmäni kanssa kärjessä ottamassa yhteyttä venäläisiin. Noin puoli kilometriä edettyämme alkoikin kuulua pohjoisesta päin pulinaa, hokivat "finistä, finistä..."

Ja niin saimme yhteyden venäläisiin. Lähetin kohtaamisesta viestin taakse. Suomalaisien puolelta tulivat neuvottelemaan everstiluutnantti Jouko Hynninen, JP3 1komppanian päällikkö Olave Venesoja ja JP3 pastori. Hän osasi venäjää ja toimi tulkkina.

Venäläiset tekivät tien itäpuolelle kahdet suuret avotulet. Ensimmäisen ympärille istuutuivat herrat neuvottelemaan ja me muut kierryimme lämmittelemään toisen nuotion äärelle.

Neuvottelussa venäläiset vaativat, että he lähtevät etenemään kohti Inaria, mutta Hynninen ilmoitti täsmällisesti, että se on suomalaisten tehtävä. "Tämä on suomalaisille kuuluvaa maata ja me jatkamme", hän painotti asiaa. Tähän vastapuoli suostui.

Mitään vodkajuhlia ei siinä pidetty, vaan välittömästi sopimuksen synnyttyä ryhmälleni annettiin etenemiskäskey.

Kysyin siinä vielä, että miten pitkälle Inarin suuntaan menemme. Vastaus: "Niin pitkälle kuin pääsette".

Veneellä sitten ylitimme Ivalojoen ja poikkesimme joen taakse polttamatta jääneeseen kirkkoon vai oliko se rukoushuone. Saksalaiset olivat pitäneet sitä

hevostallina. Löysin sieltä sotilashuovan. Olipa se hyvään tarpeeseen kotipirttiin saakka.

Rukoushuoneelta me jatkoimme matkaa. Ja kuinka ollakaan, kun olimme edenneet noin puoli kilometriä, oli keskellä tietä avoin säkki. Sen sisällöstä kurkki lihapurkkeja. Onkohan miinoitettu? Juonittiin siinä ja niin kiinnitimme maassa lojuvasta puhelinlangasta koukun säkkiin. Niistä langoista ei puutetta ollut. Pitkän etäisyyden takaa aloimme hinata säkkiä luoksemme ja sehän onnistui. Lienee säkki pudonnut kuormasta. Saaliin tasasimme, niin kuin tapana oli”.